

Posudok

na skriptá „Významné signálne dráhy a molekuly pri apoptóze“

Autor: **RNDr. Jozef Hatok, PhD., Ústav lekárskej biochémie, JLF UK v Martine**

Život a smrť sú fenomény, ktoré sa nikdy nemôžu brať na ľahkú váhu a nezáleží na tom, či hovoríme o ľudskej spoločnosti, o medicíne ako takej alebo o konkrétnom vedeckom probléme. Na úrovni buniek programovaná bunková smrť (apoptóza) na jednej strane a proliferácia buniek na strane druhej zohrávajú kľúčovú úlohu pri udržiavaní normálnej homeostázy ľudských tkanív. Poruchy apoptózy môžu viesť viac či menej ku vzniku širokého spektra chorôb, napr. degeneratívne ochorenia, imunitné poruchy, zhubné nádory, AIDS, atď. Je preto pochopiteľné, že výskum apoptózy je veľmi atraktívna téma, ktorá už desaťročia priťahuje pozornosť vedeckých pracovníkov z rôznych oblastí medicíny. Výrazné pokroky pri výskume apoptózy priniesli množstvo nových informácií z pohľadu morfológického, fyziologického, molekulárneho a biochemického. Napriek značnému rozšíreniu poznatkov o tomto unikátnom fenoméne, je apoptóza stále zahalená akýmsi rúškom tajomstva a to najmä jej regulačné mechanizmy.

So základnými aspektami apoptózy by mali byť študenti medicíny oboznámení už počas ich štúdiá. Preto ma naplňa profesionálnou radosťou fakt, že predloženými skriptami sa dostáva do rúk študentov kvalitný text, ktorý im objasní niektoré významné signálne dráhy a molekuly v procese programovanej bunkovej smrti.

Vnútné členenie textu je racionálne, jednotlivé kapitoly, obrázky a tabuľky nasledujú po sebe v logickom slede. Podstatnú časť učebného textu predstavujú kľúčové molekuly a signálne dráhy apoptózy, kde autor opisuje ich hlavné úlohy v regulačných mechanizmoch tohto procesu. Sympaticky pôsobí na čitateľa posledná kapitola o regulácii apoptózy pri zhubných nádoroch. Avšak pri čítaní tejto kapitoly mám dojem, že trochu väčšia pozornosť mohla byť venovaná rodine antiapoptotických proteínov, napr. survivinu, pretože tento proteín hrá jednu z podstatných úloh v patogenéze zhubných nádorov a regulačných mechanizmoch apoptózy.

Predložený spis tak po odbornej ako aj formálnej stránke spĺňa všetky náročné kritériá, ktoré sú kladené na práce podobného druhu. O vysoko zodpovednom prístupe autora svedčí aj množstvo preštudovanej literatúry (168 odkazov). Po prečítaní práce nemám pochyb, že sa

stane vyhľadávanou pomôckou pre študentov, ktorí sa zaujímajú o problém apoptózy. Som presvedčený, že tento vydarený spis sa stane cenným poradcom, študijným materiálom a bude ozdobou ich virtuálnej knižnice. A navyše, treba si objektívne priznať, že skriptá podobného charakteru sa v ponuke odbornej literatúry na našom trhu objavujú len sporadicky.

Ako recenzent doporučujem predložené skriptá publikovať a želám autorovi aj viacero ďalších aktualizovaných vydaní, čo bude určite odmenou za vynaložené úsilie pri ich príprave.

V Martine, 02.03.2016

prof. MUDr. Marián Adámek, CSc.
recenzent